

samenwerkingsverband
primair onderwijs
westland

Gedragsgroep

Tussenvoorziening voor basisscholen
behorende tot het
Samenwerkingsverband SPOW

Hannie Gravendeel en Marin Donatz
Maart 2016 / februari 2017

Inhoudopgave

Hoofdstuk	Bladzijde
Deel 1: Positionering van de gedragsgroep en aanmelding	3
Inleiding	3
Wanneer naar de gedragsgroep?	3
Leeftijd bereik	4
Voor wie is de gedragsgroep niet?	4
Voorwaarden voor een aanmelding bij de gedragsgroep	4
Aanmelding voor de gedragsgroep	5
Deel 2: Het vervolg	6
Na de aanmelding	6
Na plaatsing in de gedragsgroep	6
Afstemming thuis en school	7
Overdracht/contact basisschool	7
Samenwerking met de basisschool t.a.v. schoolmaterialen	7
Samenwerking en afspraken met de basisschool t.a.v. gedragsinterventies	7
Besprekingen en voortgang arrangement gedragsgroep	8
De reguliere afsluiting van de gedragsgroep en de terugplaatsing	8
Schorsing of tijdelijke afwezigheid basisschoolleerlingen	8
Deel 3: Werkwijze in de gedragsgroep / praktische informatie	9
Bemanning van de gedragsgroep	9
Huisvesting gedragsgroep	9
Klassenmanagement	9
Dagindeling	9
Didactisch proces	9
Sociaal-emotionele aanpak	10
Gedragsinterventies	10
Schooltijden	11
Jaarprogramma	11
Bijzondere schooldagen, sport en speldagen	12
Praktische afspraken (voor ouders en scholen)	12

Deel 1 : Positionering van de gedragsgroep en aanmelding

Inleiding

In het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Westland (SPOW) 2016-2019 wordt in hoofdstuk vier gesproken over drie 'vormen van ondersteuning': basisondersteuning, extra ondersteuning en zware ondersteuning.

In het onderhavige stuk wordt de nadruk gelegd op de 'extra ondersteuning'. Zie het ondersteuningplan voor de inhoud van de basisondersteuning en de zware ondersteuning.

Wanneer een kind meer ondersteuning nodig heeft dan waarin de school vanuit de basisondersteuning kan voorzien, wordt extra ondersteuning vormgegeven op basis van de ondersteuningsbehoeften van de leerling. In dit verband zijn er diverse vormen van extra ondersteuning:

1. Extra ondersteuning binnen de basisschool, onder andere door de basisschool zelf,
2. Extra ondersteuning vanuit het SPOW of onder auspiciën van het SPOW.

Tot de extra ondersteuning vanuit het SPOW behoren de volgende mogelijkheden:

1. BOSK ('Begeleiding Op School en in de Klas').
Specialisten vanuit het Steunpunt Autisme en het voormalig cluster 3 en cluster 4 onderwijs kunnen door de school ingeschakeld worden voor vragen m.b.t. het onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Deze vorm van begeleiding is hoofdzakelijk gericht op het ondersteunen en begeleiden van de leerkracht. Incidenteel wordt er ook individueel met een leerling gewerkt.
2. Een tijdelijke plaatsing in de gedragsgroep. Deze groep is met name bestemd voor leerlingen van vijf tot dertien jaar met gedrags- en/of werkhoudingsproblemen. De leerlingen blijven op de eigen basisschool ingeschreven en gaan twee dagen per week (donderdag en vrijdag) naar de gedragsgroep waar, na een uitgebreide observatieperiode, intensief gewerkt wordt aan vooraf gestelde doelen op het gebied van gedrag en/of werkhouding.
De overige drie dagen volgen de leerlingen onderwijs op de eigen school. Wekelijks vindt overdracht plaats van de vorderingen op de gestelde doelen tussen basisschool en de gedragsgroep. Een plaatsing in de gedragsgroep betreft een periode van enkele maanden met een maximum van 6 maanden. Het uiteindelijke doel is om de leerling weer volledig terug te laten gaan naar zijn/haar eigen basisschool.
3. Op schoolniveau worden er zogenoemde HIA's gehouden. Een HIA-gesprek (HIA = 'Handelingsgericht Integraal Arrangeren') wordt gehouden indien het perspectief met betrekking tot een leerling (op zijn/haar huidige school) onduidelijk is c.q. verloren lijkt te gaan.

Naast de genoemde mogelijkheden van extra ondersteuning is er binnen het SPOW een steunpunt hoogbegaafden ingericht en is het project 'Sterk op School' van toepassing m.b.t. m.n. peuters/kleuters van 3/4 jaar waarvan niet direct duidelijk is welke onderwijsvorm voor hen geschikt is.

Wanneer naar de gedragsgroep?

De basisschool heeft een ondersteuningsstructuur ingericht en biedt diverse vormen van ondersteuning. Naast collegiale consultatie is de intern begeleider de eerste die de leerkracht kan ondersteunen wanneer er vragen zijn rondom een leerling.

Komt de intern begeleider er zelf niet uit dan kan de leerling besproken worden in het School-OndersteuningsTeam (SOT). Na een SOT-overleg kan er besloten worden om een 'HIA-gesprek' in te zetten. Bij beide overlegvormen speelt het SPOW in de vorm van de aanwezigheid van een 'ondersteunings-adviseur', een belangrijke rol.

Voor beide overlegvormen wordt door de school (via OT) een groeidocument aangeleverd. In dit groei-document worden onder andere de positieve, stimulerende, maar ook de belemmerende factoren weergegeven.

Daarnaast wordt door school een hulpvraag c.q. worden er hulpvragen genoteerd en geeft de school aan wat er aan de geconstateerde problematiek is gedaan en welke effect c.q. wat dit opleverde.

Ook de mening van de ouder(s)/verzorger(s) en eventueel ook het kind zelf vindt zijn neerslag in dit groeidocument.

Een SOT-overleg of een HIA-gesprek kan leiden tot het indiceren van begeleiding in de vorm van een plaatsing in de gedragsgroep (extra ondersteuning).

Bij een plaatsing in de gedragsgroep wordt er met name gedacht aan het hebben van leerpunten/leerdoelen op het sociaal-emotionele vlak (gedragsproblemen) en/of het werkgedrag.

Naast het werken aan vooropgestelde doelen functioneert de gedragsgroep ook als een 'observatiegroep'. Sommige kinderen staan qua functioneren al met 1 been in het speciaal (basis) onderwijs. Onduidelijk is dan bijvoorbeeld welke onderwijsvorm (SBO of SO) voor dit kind het meest geschikt is. Via observaties van het kind, overleg met school en ouder(s)/verzorger(s) wordt dan steeds meer duidelijk welk onderwijstype het meest geschikt is. In veel gevallen blijft het kind echter, na de periode in de gedragsgroep, 'gewoon' op de reguliere basisschool.

Het kan zijn dat leerlingen al (bijna) in een 'schorsingstraject' zitten. Ook dan kan de gedragsgroep een ondersteunende rol spelen, als was het alleen maar dat school, leerkracht(-en) en de andere leerlingen in de groep ontlast worden, daar de problematiek meestal externaliserend is (bijvoorbeeld een kind dat zeer snel boos en/of agressief is en daarmee een gevaar voor zichzelf maar ook voor andere leerlingen is).

Naast het feit dat de basisschool ontlast wordt, wordt er intensief gewerkt aan de terugkeer van het kind naar zijn huidige of, indien dat niet goed meer mogelijk is, naar een andere school. Hierbij wordt er intensief samengewerkt met het SPOW.

Leeftijd bereik

De gedragsgroep beperkt zich tot leerlingen van vijf jaar (groep 2) tot en met 12 jaar (groep 8).

Opgemerkt wordt dat een kind dat in groep 8 zit na november van het laatste schooljaar niet meer geplaatst wordt. Een plaatsing van een kind van vijf jaar is afhankelijk van de gedragsgroepsamenstelling op het moment van aanmelden.

Voor wie is de gedragsgroep niet?

De gedragsgroep wil een zo preventief mogelijke 'extra voorziening' zijn, gericht op het handhaven van de leerling op zijn/haar huidige basisschool.

De gedragsgroep is niet bedoeld voor leerlingen met enkel leerproblemen, al kunnen leerproblemen wel de geconstateerde gedrags- en werkhoudingsproblemen (mede) veroorzaken c.q. in stand houden.

De gedragsgroep is ook niet bedoeld voor kinderen met enkel een problematische thuissituatie. Maar ook hier geldt: problemen in de thuissituatie kunnen de oorzaak zijn van gedrags-/werkhoudingsproblemen en/of deze in stand houden, zodat er toch ook hier (beperkt) aandacht aan besteed zal moeten worden.

Voorwaarden voor een aanmelding bij de gedragsgroep

Ouder(s)/verzorger(s) moeten bereid zijn mee te werken aan een tijdelijke plaatsing in de gedragsgroep en bereid zijn om hun kind naar de gedragsgroep in Naaldwijk te brengen.

Ouder(s)/verzorger(s) moeten schriftelijk toestemming hebben gegeven voor plaatsing in de gedragsgroep en voor inzage in de dossiergegevens.

Ouder(s)/verzorger(s) moeten gemotiveerd zijn om (indien noodzakelijk) extra hulp te aanvaarden voor het gezin.

De leerling moet qua problematiek in de gedragsgroep passen. Er moeten duidelijk omschreven leerdoelen geformuleerd zijn waaraan in de gedragsgroep gewerkt kan worden.

De leerkracht moet bereid zijn handelingsadviezen te aanvaarden en binnen zijn/haar mogelijkheden trachten toe te passen. Voor de leerlingen is de betrokkenheid van hun eigen leerkracht een belangrijk onderdeel van hun ontwikkelingsproces.

Er is een wekelijks (mail) overleg tussen school, ouder(s)/verzorger(s) en de leerkracht van de gedragsgroep.

De intern begeleider draagt zorg voor de begeleiding van de leerkracht in de klas t.a.v. de gedragsafspraken en overige afspraken.

De Interne begeleider houdt het dossier met betrekking tot de leerling actueel. Gedragsinterventies vanuit de gedragsgroep worden hierin verwerkt.

De intern begeleider zorgt bij een 'gebroken gedragsgroeperiode' (= start eind schooljaar en vervolg in het nieuwe schooljaar) tevens voor de overdracht naar de volgende leerkracht.

Aanmelding voor de gedragsgroep

Tijdens of na de bespreking van de leerling gedurende een SOT- of een HIA overleg - hierbij zijn ouder(s)/verzorger(s) aanwezig -, worden specifieke leerpunten, hulpvragen (opnieuw) geformuleerd. De interne begeleider actualiseert het al opgestelde groeidocument en neemt dit met de ouder(s)/verzorger(s) door.

Ouder(s)/verzorger(s) ondertekenen het groeidocument en geven daarmee toestemming aan de leerkracht van de gedragsgroep en de vertegenwoordiger van het SPOW om inzage te hebben in het dossier. Het is belangrijk om open met elkaar te bespreken welke voorafgaande gegevens er zijn.

In enkele gevallen kan het zijn dat de gedragsgroep meer onderzoekgegevens krijgt dan dat de basisschool in het dossier heeft. Dit blijft dan ook 'vertrouwelijke informatie'. Mogelijk is dat de betreffende informatie met toestemming van ouder(s)/verzorger(s) ook aan de basisschool ter beschikking wordt gesteld.

Het kind kan door de interne begeleider van een basisschool worden aangemeld bij Marin Donatz van het SPOW en/of Hannie Gravendeel van de gedragsgroep.

In gezamenlijk overleg wordt er gekeken of er in de gedragsgroep plaats is of de aangemelde leerling past in de actuele populatie van de gedragsgroep en op welke termijn er plaats is.

De datum van binnenkomst bepaalt in principe de volgorde van aanmelding. In sommige gevallen echter wordt de ernst, de voorgeschiedenis, de leeftijd en de samenstelling van de groep meegenomen om eerder tot plaatsing over te gaan en af te wijken van de datum van binnenkomst.

In verband met de beperkte hoeveelheid plaatsen (ongeveer zes), zal bij een teveel aan aanvragen, een wachtlijst ontstaan.

Deel 2 Het vervolg

Na de aanmelding

De leerkracht van de gedragsgroep neemt contact op met de intern begeleider van de school en de ouder(s)/verzorger(s). Indien noodzakelijk kan er ook contact opgenomen worden met de onder-steuningsadviseur van de school.

Gedurende de eerste afspraak lichten de intern begeleider en de leerkracht de aanvraag toe.

Tevens komt de leerkracht van de gedragsgroep kort observeren op de basisschool.

Ouder(s)/verzorger(s) krijgen een kennismakingsgesprek waarbij zij de aanvraag c.q. hulpvraag/hulpvragen kunnen toelichten.

De leerling wordt uitgenodigd voor een rondleiding, krijgt informatie over de activiteiten van de gedrags-groep en er wordt tevens een gesprekje met de betreffende leerling gevoerd.

Daarna wordt zo spoedig mogelijk de plaatsing in de gedragsgroep gestart.

Dit traject, vanaf het ontvangen van het groeidocument tot aan de plaatsing, duurt gemiddeld 2 à 3 weken.

Leerlingen van groep 8 kunnen uiterlijk in november geplaatst worden en blijven tot maximaal de mei-vakantie in de gedragsgroep zodat zij de basisschool met hun eigen klasgenoten kunnen afsluiten.

Leerlingen jonger dan 9 jaar zullen de schooluren overschrijden door twee gehele dagen naar de gedragsgroep te gaan. In overleg met de ouders en de basisschool wordt er uurvermindering besproken op de maandag, dinsdag of woensdag. Dit zal in de meeste gevallen gaan om vermindering van 1 dagdeel.

Er kan voor gekozen worden om meerdere dagdelen te minderen bij de aanvang van de gedragsgroep om de druk bij leerling en basisschool te verminderen. Dit moet altijd met de directie en leerplichtambtenaar kortgesloten worden. Wanneer er daarna een positieve ontwikkeling ten aanzien van het gedrag van de leerling plaats vindt, meestal na enkele weken, zullen ook de uren op de basisschool weer op gaan lopen.

Na plaatsing in de gedragsgroep

- In de gedragsgroep doet de leerling succeservaringen op. Samen met basisschool, ouders en andere betrokken wordt er gewerkt aan een positieve toekomst/omkeer voor de leerling.
- Een vroege plaatsing in de gedragsgroep haalt vaak de druk bij de leerkracht en ouders, leerling en groep weg en zo kan er voorkomen worden dat de handelingsverlegenheid van een school c.q. leerkracht zo groot wordt dat de leerling als 'crisisleerling' gekenschetst zal moeten worden.
- Gedurende de twee dagen in de gedragsgroep ontstaat er een stukje rust ten aanzien van de klas van de leerling, de medeleerlingen en de leerkracht waardoor er weer mogelijkheden ontstaan i.p.v. onmogelijkheden.
- Een tijdige plaatsing in de gedragsgroep kan ook voorkomen dat de leerling een thuiszitter wordt. Indien de leerling al een thuiszitter is, kan de gedragsgroep helpen om de leerling weer naar school te laten gaan.
- Er wordt met de scholen nauw samengewerkt t.a.v. een planmatige gedragsaanpak. De praktische uitvoering wordt gedurende de plaatsing verzorgd door de leerkracht van de

gedragsgroep. Na enkele weken zal de aanpak ook voortgezet worden op de basisschool.

- De leerling zal ontdekken welke vaardigheden al beheerst worden c.q. aanwezig zijn. De leerling krijgt zicht op zijn sterke kanten en inzicht in het eigen functioneren en een uitzicht op de toekomst.
 - In de gedragsgroep wordt gewerkt aan het verduidelijken van gewenst gedrag en het afbakenen van ongewenst gedrag.
 - De leerling leert eigen doelen/leerpunten bedenken en hiermee aan de slag gaan in samenwerking met basisschool en/of ouders.
 - Leerkrachten worden ondersteund en hun expertise op het gebied van omgaan met leerlingen met ernstige gedragsproblematiek wordt vergroot.
 - De leerling leert planmatig werken met behulp van een individuele takenkaart .
 - De leerling leert omgaan met uitgestelde aandacht.
 - Er is veel ruimte voor creativiteit, werken vanuit de belangstelling van de leerling.
 - Hulp en 'remedial teaching' bij de vakgebieden die nog lastig zijn voor de leerling.
-
- Er worden in de gedragsgroep steeds observaties gedaan en gesprekjes met de leerling gevoerd om het beeld van de leerling te verhelderen.
 - Leerlingen zijn altijd onder toezicht van dezelfde leerkracht van de gedragsgroep bij het buitenspelen, zodat juist die spontane spelmomenten ook heel functioneel gemaakt kunnen worden. Sociale vaardigheden worden geleerd door middel van reële sociale situaties.
 - Alle leerlingen krijgen veel tijd en aandacht. Er wordt veel tijd besteed aan het opbouwen van een veilige groep voor de leerling (tijdens het spel, het koken, tuinactiviteiten, de crea-opdrachten en de excursies).

Afstemming thuis en school.

Heel belangrijk is ook om met thuis af te stemmen hoe de leerling het beste geholpen kan. Vandaar dat er van ouder(s)/verzorger(s) verwacht wordt dat zij zich extra zullen inzetten. De betrokken ondersteuner van het SKT zal indien gewenst ook aanwezig zijn bij een aantal besprekingen. Het uitgangspunt is het idee dat wanneer school, thuis en (de leerling in de) gedragsgroep gezamenlijk aan het werk gaan, het meeste bereikt of verandert kan worden. De leerkracht van de gedragsgroep gaat bij alle leerlingen 's middags of 's avonds op huisbezoek, soms speciaal voor de leerling, soms meer om rustig in gesprek te gaan met de ouders.

Overdracht/contact basisschool.

De gedragsgroep heeft elke week een wederzijdse overdracht met de leerkrachten van de geplaatste leerling. Voordat maandagmorgen de basisscholen weer starten hebben alle leerkrachten een overdracht ontvangen van de gedragsgroep zodat zij kunnen inspelen op de activiteiten / acties van de gedragsgroep.

Wekelijks verwacht de leerkracht van de gedragsgroep, via de mail, een korte terugkoppeling van de drie dagen dat de leerling op de basisschool is geweest. Deze terugkoppeling wordt steeds gebruikt/besproken als start bij de gedragsgroep.

Vooraf wat goed is gegaan wordt naar de leerling toe benadrukt, maar ook wat moeilijk is gegaan wordt besproken en samen de leerling wordt er gezocht naar manieren om iets anders/beter te doen.

De overdrachtdocumenten zijn gelijk aan een overdracht tussen duobaancollega's en worden niet aan ouders verzonden.

Samenwerking met de basisschool ten aanzien van schoolmaterialen.

Bij het starten in de gedragsgroep neemt de leerling de schoolboeken van zijn/haar eigen school mee. De school zorgt ervoor dat de naam van de school erin staat geschreven. Deze boeken blijven gedurende de plaatsing in de gedragsgroep.

Op woensdag neemt de leerling zijn/haar schriften, toetsen en andere werkmaterialen mee.

De verantwoordelijkheid dat de juiste spullen meegenomen ligt bij ouders en het kind.

De verantwoording dat het juiste schoolwerk wordt aangeboden ligt bij de basisschoolleerkracht. Het is daarom belangrijk dat er woensdag altijd even gecheckt wordt of alles in orde is.

Samenwerking met de basisschool en afspraken t.a.v. gedragsinterventies.

De Interne begeleider (of directie) blijft verantwoordelijk voor de 'zorggesprekken' rondom de leerling. De interne begeleider organiseert de overlegmomenten op de basisschool of op 'De Diamant'.

De interne begeleider bespreekt met eigen leerkrachten de mogelijkheden van begeleiding/zorg op de eigen school.

Wanneer bepaalde gedragsafspraken in de gedragsgroep goed zijn ingeoeft kan de gedragsgroep gaan samenwerken met de basisschool. Vaak worden de afspraken dan eerst wel afgestemd op beide schoollocaties.

Na inoefening en afstemming gaan op vrijdagmiddag de diverse kaarten en afspraken mee met de leerling. Op woensdag moet de leerling de materialen weer, ingevuld door de basisschoolleerkrachten, mee terug nemen.

Op deze wijze kunnen ouders ook altijd meekijken hoe het met de afgesproken doelen van hun kind gaat.

De gedragsgroep zorgt steeds, in overleg met de basisschoolleerkrachten, voor de bijstelling van de afspraken en de praktische uitvoering van de gedragsafspraken.

Besprekingen en voortgang arrangement gedragsgroep.

Besprekingen met de volgende personen is het uitgangspunt van de gedragsgroepvergaderingen: ouder(s)/verzorger(s), intern begeleider, groepsleerkracht basisschool, leerkracht gedragsgroep en eventueel de maatschappelijk werkster, schoolondersteuner, begeleider vanuit het Sociale Kern Team of andere betrokken disciplines.

Na ongeveer 8 weken vindt er een evaluatie plaats tussen al deze betrokkenen. De intern begeleider van de basisschool organiseert deze bijeenkomst.

In eerste instantie wordt er besproken of voortzetting gedragsgroep wenselijk is. Verder wordt er tijdens dit gesprek besproken hoe het met de leerling gaat (thuis, op de basisschool en in de gedragsgroep).

Leerprestaties en gedragsinterventies worden met elkaar afgestemd en opgenomen in het groeidocument.

Het kind verblijft in de gedragsgroep zolang dit zinvol is tot een maximum van een half jaar.

De laatste 2, 3 weken staan in het teken van terugplaatsing: Wat heeft het kind nodig om weer voltijds terug te gaan naar zijn eigen basisschool?.

Als er na een half jaar (of eerder) weinig of niet de gewenste verbetering is opgetreden, vindt er overleg plaats om te bespreken welke vorm van onderwijs wel kan aansluiten bij de leerling.

Bij praktisch alle plaatsingen heeft de plaatsing wel als doel bereikt een stukje rust voor de basisschool en voor het kind maar ondanks dat stukje rust kan het toch voor de leerling het beste zijn dat er een plaatsing in het S(B)O moet volgen. Er wordt dan een HIA-gesprek aangevraagd bij de school/het SPOW.

De reguliere afsluiting van de gedragsgroep en de terugplaatsing

Tijdens een 'leerlingbespreking' (of SOT/HIA) wordt afgesproken wanneer de leerling gaat stoppen met de gedragsgroep. Vanaf dat moment worden er afspraken gemaakt voor de laatste gedragsgroep periode.

In deze afsluitende periode mag de leerling ook weer meedraaien met alle speciale dagen (zoals een feestje, excursie, sport) van zijn eigen school.

Gedragsgroep, basisschool en ouders maken afspraken over de begeleiding van de leerling na de gedragsgroep (Welke gedragsafspraken worden nog zeker de komende 8 weken voortgezet?). Deze afspraken worden genoteerd in het groeidocument van de desbetreffende leerling.

De leerkracht van de gedragsgroep komt, indien gewenst, nog één keer na de plaatsing op een

(leerling)bespreking van de basisschool.

Het is aan de school om de leerlingen op de juiste manier te blijven coachen. Plezierig zou zijn indien de leerling nog regelmatig herinnerd worden aan de lessen die er geleerd zijn.

Schorsing of tijdelijke afwezigheid basisschoolleerlingen

De leerling die geplaatst is in de gedragsgroep moet op de andere dagen van de week vast in een groep op de basisschool aanwezig zijn. Wanneer dit niet meer mogelijk is dan kan besloten worden om ook de deelname aan de gedragsgroep te stoppen. In goed overleg kan echter besloten worden om de leerling toch naar de gedragsgroep te laten gaan.

Bij een enkele time-out dag op de basisschool kan de gedragsgroep op donderdag en vrijdag nog wel doorgaan met de desbetreffende leerling.

Wanneer de leerling enkele weken geplaatst is in de gedragsgroep en het blijkt dat de basisschool toch geen mogelijkheden meer ziet om de leerling verder te begeleiden dan stopt in principe ook per direct de plaatsing in de gedragsgroep omdat dit arrangement dan niet de juiste keuze is gebleken.

Deel 3: Werkwijze in de gedragsgroep / praktische informatie

Bemanning van de gedragsgroep

De gedragsgroep wordt begeleid door Corry van Winkel (onderwijsassistent) en Hannie Gravendeel (leerkracht). Een groepsgrootte van 6 kinderen geldt als uitgangspunt.

Daarbij heeft de leerkracht van de gedragsgroep altijd de mogelijkheid om met de psycholoog en/of de betrokken schooladviseur van het SPOW te overleggen over de leerlingen.

Huisvesting gedragsgroep

De gedragsgroep heeft een klaslokaal in het gebouw van SBO 'De Diamant', locatie Sint Martiniusstraat nr 160 te Naaldwijk. Telefoonnummer 0174 625232.

Klassenmanagement

Er is een vaste structuur en dagindeling in de groep. De dagindeling wordt ondersteund door pictogrammen op het white board.

Dagindeling

8.20- 8.30 uur ontvangst van de leerlingen/ouder(s)/verzorger(s). Behaalde gedragsafspraken van de basisschool met de leerling/ev. Ouder(s)/verzorger(s) bespreken.

8.45 uur kring. Terugkoppeling basisscholen, complimentenronde en onderdeel sociaal/emotioneel programma vervolg.

9.15 uur werkblok; leerlingen gaan aan het werk met hun eigen basisschool programma

10.00 uur pauze binnen en buiten met Diamant leerlingen

10.30 uur bespreken pauze met behulp van emotiekaartjes en gevoelens thermometer

10.45 uur tweede werkblok

11.30 afronding werkblok en vrij spel.

12.00 uur eten en pauze met Diamantleerlingen.

13.00 uur nabespreken pauze/ochtend met behulp van emotiekaartjes en gevoelens thermometer

13.15 uur Plantenkas/tuin/crea lokaal of spelactiviteit.

14.00 uur Diverse klassen activiteiten; ev. vervolg individueel takenkaart bovenbouw leerlingen en vrij of begeleid spel.

14.30 uur Individueel bespreken alle gedragsafspraken en noteren op doelenkaarten,

complimentenkaarten, aandachtkaartjes e.d.
14.50uur. Gezamenlijke afsluiting van de dag..

Didactisch proces

In de gedragsgroep wordt aandacht geschonken aan het leerlingenwerk van de basisscholen. De methoden van de eigen school worden gebruikt. De leerlingen maken hetzelfde werk als hun medeleerlingen van hun eigen school zodat ze maandag goed kunnen aansluiten.

Wekelijks staan op hun individuele takenkaart: Taal, rekenen, lezen, spelling, schrijven, begrijpend lezen, Engels en methodegebonden toetsen of het maken van CITO-toetsen.

Vakken als geschiedenis, aardrijkskunde, verkeer en biologie worden indien mogelijk gemaakt in de gedragsgroep. Dit is afhankelijk met welke methode er gewerkt wordt op de basisscholen.

De eigen basisschoolleerkracht zorgt ervoor dat de takenkaart digitaal verzonden wordt voor donderdagochtend of geeft de takenkaart mee aan het kind samen met de werkschriften en het overige werk. In de gedragsgroep wordt het werk afgetekend met een paraaf zodat men precies kan zien of het werk ook allemaal gemaakt is. Al het werk wordt nagekeken. Hierbij wordt een letter Z geplaatst, van Zebegroep, zodat ouders, leerlingen en leerkrachten kunnen zien waar en hoe ze hun werk gemaakt hebben.

Er wordt in principe geen klassikale instructie gegeven, maar de leerkracht of onderwijsassistent geeft uitleg indien de leerling dit nodig heeft. Eventueel wordt er naast de basisuitleg een andere/extra strategie aangeboden.

Het uiteindelijke resultaat wordt bekeken, maar vooral het proces wordt samen met de leerling besproken. De leerling krijgt extra ondersteuning, begeleiding voor de diverse vakken wanneer dit nodig is. In overleg met de basisscholen wordt de leerstof van de leerling aangepast.

Ook kunnen er toetsen afgenomen worden in de groep. Alle toetsen worden heen en weer meegenomen door de leerling in een gesloten envelop.

Sociale-emotionele aanpak

Er heerst een zeer sterke, veilige en respectvolle sfeer op de gedragsgroep. Deze wordt ondersteund door tal van hulpmiddelen: van posters met klassenregels aan de muur tot individuele thermometers, diamantjes en complimentenkaarten. Gezien en gehoord is dat er op zeer respectvolle wijze met elkaar wordt omgegaan waarbij continu een positieve benadering wordt gehanteerd. Er zijn in het rooster diverse momenten ingebouwd waarin specifiek gedrag en emoties aan bod komen. Daarnaast worden indien een leerling dit nodig heeft, apart tijd ingeruimd om hierover te praten.

Duidelijk was dat leerlingen zich merendeels prettig voelen op de groep. De onderlinge sfeer is goed; kinderen spelen met elkaar en er wordt veel gelachen. Kinderen wordt geleerd om over de eigen emoties te praten, maar ook om zich in te leven in wat hun gedrag en uitlatingen doen bij een ander. Er wordt pauze gehouden samen met de Diamant en gezien is dat er ook interactie met deze leerlingen ontstaat. Aan de hand van gecontroleerde dossiers is terug te zien dat de geobserveerde leerlingen duidelijke vooruitgang hebben geboekt m.b.t. hun gedrag.

Citaat Colette Dams, adviseur CKMZ

In de gedragsgroep wordt veel tijd uitgetrokken voor het werken en spelen met zeer divers spel/ontwikkelingsmateriaal. Ook wordt er wekelijks gewerkt in de plantenkas, tuin, keuken en techniek/handvaardigheid lokaal. De leerlingen werken voornamelijk met een eigen plan. Samenwerken, rekening houden met elkaar, veiligheid, respect, elkaar helpen, geduld hebben, samen genieten, plezier hebben en verantwoordelijkheid, zijn hierbij belangrijke zaken.

De leerlingen geven elkaar positieve feedback (nadruk op hetgeen er goed ging) en sparen met elkaar, middels complimenten in de vorm van diamantjes, voor een groepsbeloning.

In de gedragsgroep staat dus voortdurend de positieve benadering centraal. In plaats van dat er tegen een onrustig kind gezegd wordt: "Wiebel niet zo op je stoel!", wordt er een compliment gegeven op het moment dat hij/zij stil zit: "Wat goed dat je rustig op je plek zit".

Zo krijgen de leerlingen meer zelfvertrouwen en snappen ze waarom en hoe ze beter anders kunnen handelen. Dat werkt motiverender dan een herhaaldelijk straffend geluid.

Dagelijks worden de gevoelens van de leerlingen en de daarbij gekozen handelingen besproken ten aanzien van vooral sociale/emotionele situaties. De leerling leert in een uitgebreidere en steeds wisselende vormen zijn gevoelens te uiten/bespreken. We gebruiken daarvoor diverse sociaal emotionele programma's. Zo helpen we de leerlingen te gaan ontdekken waar ze sterk in zijn maar ook wat moeilijk voor ze is en op welke manier ze hier aan kunnen werken.

Gedragsinterventies

Observatie van het gedrag en de werkhouding van de leerling speelt de gehele begeleidingsperiode een grote rol. De begeleiding is vooral gericht op gedragsverandering, het positief veranderen van het zelfbeeld en de competentiegevoelens van het kind. Ook bespreken we de moeilijkheden en hoe de leerling dit op een andere manier zou kunnen oplossen.

Gedragsafspraken worden visueel, middels de doelenkaarten, complimentenkaarten, aandachtkaartjes, gevoelens thermometer, gevoelskaartjes, stoplicht, diamantjes en met behulp van diverse sociaal-emotionele programma's, gemaakt.

Voorbeelden hiervan zijn:

De doelenkaart.

Dit is een dagelijks ingevuld, gedetailleerd overzicht van gehaalde én gefaalde voornemens, ingevuld door de leerkracht samen met de leerling. Zo kunnen de kinderen zien of hun inschatting klopt en leren ze zichzelf kennen. Deze kaart is ook belangrijk voor de basisschool die regelmatig terugkoppelingen krijgen van hoe het met hun leerling gaat.

Met de kaart wordt duidelijk dat het kind bepaalde momenten goed op zijn doelen moet letten en dat er ook periodes zijn dat zij het heel goed doen. Deze kaart kan dus voor een positievere focus op de leerling zorgen.

Vaak weten de leerlingen niet goed te omschrijven waar het nu fout of goed gaat. Met behulp van een doelenkaart weet de leerling beter wat er van verwacht wordt en waar dus aan gewerkt moet worden.

Complimentenkaarten.

Dit zijn overzichten waarop de diverse betrokkenen zich focussen op de dingen die goed gaan. Elkaars complimenten kunnen gelezen worden, het kind kan het goede gedrag bevestigen en uitleggen.

Aandachtkaartjes

Leerlingen kunnen in de gedragsgroep en op hun eigen school werken met de aandachtkaartjes. Dit is een gedragshulpmiddel om voor de leerling en leerkracht inzicht te krijgen in de hoeveelheid aandacht die de leerling nodig heeft.

Ook wordt voor de leerling en de leerkracht duidelijk welke delen van het dagprogramma goed gaan en welke momenten moeilijker zijn om zich te kunnen gedragen.

Gevoelens thermometer

De leerlingen werken met de thermometer van gevoelens om hun emoties te kunnen uiten t.a.v. de sterkte van hun emotie. Dit gaat om klassieke thermometers, maar ook om individuele thermometers waarbij de leerlingen kunnen aangeven of ze zich rustig, kalm en prettig voelen in de groene zone.

Leerlingen krijgen beter zicht op hun emoties en kunnen dan ook zien of het geuite gedrag past bij de hoogte van de emotie.

Gevoelenskaartjes

Sociale vaardigheden worden geleerd door middel van reële sociale situaties. Dagelijks wordt er gewerkt/besproken met behulp van de gevoelskaartjes.

Stoplicht

Met behulp van een stoplicht leren de leerlingen omgaan met problemen. Dit stoplichtmodel is leermodel om op een rustige manier problemen systematisch aan te pakken.

Diamantjes

Dagelijks sparen de leerlingen voor 100 complimenten in de vorm van diamanten. Belangrijk wordt

gevonden dat er met elkaar gekeken wordt wat goed gaat, bij jezelf en bij een ander.

Sociaal emotionele methodes en diverse boekjes die bij deze ontwikkeling behoren.

Elke dag wordt er besproken hoe de sociale activiteiten zijn verlopen. De leerlingen leren daarbij veel van elkaar aan de hand van concrete situaties.

Schooltijden

De kinderen van de gedragsgroep komen in principe twee hele dagen per week naar het gebouw van 'De Diamant' en wel op de donderdag en vrijdag. De overige 3 dagen bezoekt de leerling zijn/haar eigen basisschool.

8.30- 15.00 uur op beide dagen.

Twee maal per jaar is de gedragsgroep gesloten i.v.m. studiedagen.

Wanneer de gedragsgroep een middag extra vrij zal zijn is grotendeels gelijk aan de leerlingen van 'De Diamant'. U wordt daar altijd van op de hoogte gebracht.

Schoolvakanties lopen gelijk met de vakanties op 'De Diamant'.

Jaarprogramma

Het jaarprogramma wordt in grote lijnen afgestemd op het programma van SBO-school 'De Diamant'.

Feestelijke activiteiten

De gedragsgroep sluit soms aan bij activiteiten van 'De Diamant' waarbij wel altijd de leerlingen onder toezicht blijven van de leiding van de gedragsgroep.

Ten aanzien van het **jaarprogramma** denken we dan aan:

festiviteiten, uitgenodigde gasten, muzikanten, acties, sportdag, bijzondere feesten, koningsdag of onderdelen van de sint, kerst en paasviering.

Er wordt altijd vooraf bekeken waar wij als gedragsgroep willen aansluiten, dit is afhankelijk van de leerlingen die op dat moment geplaatst zijn en afhankelijk van de groeps grootte op dat moment.

In principe is het altijd zo dat er ook door de gedragsgroep speciale feestelijke schooldagen worden georganiseerd.

Bijzondere schooldagen, sport en speldagen

In principe worden de leerlingen op donderdag en vrijdag in de gedragsgroep verwacht, ook wanneer er feestjes, sport en spelactiviteiten zijn op de eigen basisschool. Dit wordt gedaan i.v.m. een stukje continuïteit in de groep.

T.a.v. studiedagen, vrije dagen eigen basisschool wordt er overlegd met de leerkracht van de gedragsgroep.

Er worden een aantal uitstapjes georganiseerd met de kinderen van de gedragsgroep. Wanneer er een uitstapje buiten Naaldwijk gemaakt wordt, dan krijgt het kind een informatiebrief voor zijn/haar ouder mee. De uitstapjes zijn afhankelijk van de groeps grootte en de samenstelling van de groep.

Praktische afspraken (voor ouders en scholen)

- Ouder(s)/verzorger(s) regelen zelf het vervoer naar en vanuit de gedragsgroep.
- Takenkaart basisschool via mail of bij de werkschriften van de leerling.
- Gedragsafspraken overzichten moeten altijd op woensdag ingevuld mee terug gegeven worden naar de Zebra's. Bij de Zebra's zorgen ze ervoor dat al deze materialen weer in orde zijn voor de komende basisschooldagen.
- De Zebra's vullen altijd de donderdag en vrijdag in t.a.v. de individuele gedragsafspraken.
- Werkboeken blijven bij de gedragsgroep, werkschriften gaan heen en weer tussen basisschool en gedragsgroep.
- Schoolwerk zoals CITO-toetsen kunnen in een gesloten envelop meegegeven worden. Deze komen in een gesloten envelop retour.
- Dictees kunnen worden afgenomen en gaan ook terug mee in een gesloten envelop.
- Bij afwezigheid door ziekte wordt dit altijd doorgegeven aan de basisschool (maandag, dinsdag en

woensdag) / gedragsgroep (donderdag en vrijdag).

- Tijdens studiedagen van 'De Diamant' hebben de kinderen van de gedragsgroep gewoon school met uitzondering van twee dagen per jaar (elk half jaar 1 studiedag voor de gedragsgroep).
- Wanneer de kinderen van de gedragsgroep een excursie maken buiten Naaldwijk en daar met de auto naar toe vervoerd worden, dan zal dit altijd doorgegeven worden aan de ouders.
- Om 10 uur hebben we een kort drink/eetmoment en tussen 12.00 en 13.00 uur hebben de kinderen een half uur buiten pauze en een half uur een eetmoment.
- Op donderdag mogen de kinderen één tosti of soep meenemen voor tussen de middag.
- In het voorjaar wordt er op donderdag veel in de kas en in de tuin gewerkt, misschien wilt u daar rekening mee houden t.a.v. de kleding voor die dagen.